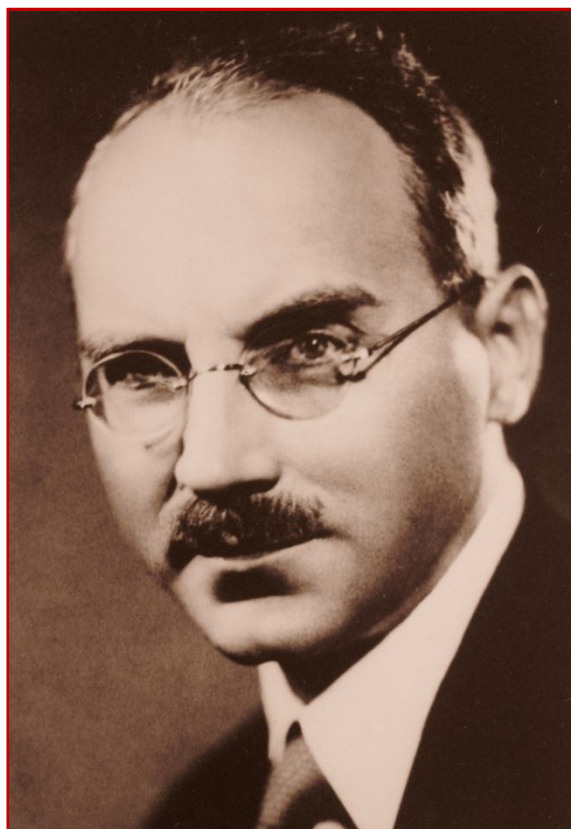

Stefan Zaleski (1888-1959)

Stefan Zaleski urodził się w Klonowcu (pow. radomski) w roku 1888. Szkołę średnią ukończył w Radomiu. Fascynacja naukami społecznymi sprawiła, że wyjechał do Genewy, by na tamtejszym Uniwersytecie zgłębić tajniki tej dziedziny wiedzy. Są to lata 1908-1912. Na Uniwersytecie w Genewie uzyskuje stopień - licencje es sciences sociales (mention - économie politique). W roku 1913 przebywa w Paryżu, gdzie studiuje w Ecole de droit oraz w Ecole des Hautes Sociales.

Pierwsze prace, o znaczącym już naukowym charakterze Stefan Zaleski publikuje w Lozannie jako redaktor „Encyclopédie Polonaise”; spod Jego pióra wychodzi w całości t. II i znacząca część t. III. Te prace, po powrocie do Polski w roku 1919 stają się podstawą dla uzyskania stopnia doktora nauk ekonomiczno - politycznych. Ma to miejsce w marcu 1920 r. na Wydziale Prawno - Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego.

Z wiedzy i talentu Stefana Zaleskiego często korzystał polski rząd. I tak w roku 1919 Stefan Zaleski zostaje członkiem polskiej Delegacji Ekonomicznej na Konferencję Pokojową; bierze udział w pracach podkomisji do spraw ceł i traktatów ekonomicznych. W latach 1926-1928 jest członkiem Komitetu Ekspertów przy Lidze Narodów dla spraw

Ryc. 1. Prof. zw. dr hab. Stefan Zaleski, fot. Archiwum Katedry Prawa Finansowego WPIA UAM.

podwójnego opodatkowania i ucieczki kapitałów; w 1928 roku pełni obowiązki delegata rządu polskiego na konferencji międzynarodowej odbywanej pod patronatem Ligi Narodów a dotyczącej międzynarodowego prawa daninowego. Jest polskim rzeczoznawcą do spraw demograficznych przy Lidze Narodów (1937 rok).

Kariera naukowa wiąże Stefana Zaleskiego początkowo z Uniwersytetem Poznańskim. W 1920 roku zostaje zastępcą profesora ekonomii społecznej na Wydziale Prawno - Ekonomicznym. Po habilitacji przeprowadzonej z ekonomiki

w roku 1925 zostaje profesorem nadzwyczajnym; jest również Dziekanem Wydziału Prawno -Ekonomicznego Uniwersytetu Poznańskiego (1929-1931).

Współpracuje z profesorem Edwardem Taylorem w kierowanej przez niego Katedrze Ekonomii i Skarbowości; prowadzi wykłady zarówno ze skarbowości i polskiego prawa skarbowego jak i z zakresu ekonomii.

W roku 1938 Stefan Zaleski zostaje profesorem zwyczajnym i obejmuje Katedrę Ekonomii Politycznej na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Okres uniwersyteckiej okupacji nie przerywa działalności Profesora Stefana Zaleskiego. Jest Dziekanem Wydziału Ekonomicznego Tajnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich. W tych trudnych czasach prowadzi wykłady, egzaminuje, prowadzi aktywną działalność pedagogiczną i organizatorską.

Po zakończeniu wojny jest pierwszym Dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego a następnie prorektorem.

Bardzo szybko, podobnie jak wielu profesorów Jego pokolenia, dotyczą Profesora restrykcje władz komunistycznych; Profesor Stefan Zaleski zostaje pozbawiony Katedry na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

Profesor Stefan Zaleski miał wszechstronne zainteresowania naukowe. Dotyczyły one bowiem nie tylko skarbowości i ekonomiki, ale i demografii. Napisał fundamentalną pracę *Démographie Générale de la Pologne (1920)*; podobnie oceniane jest opracowanie *Le système fiscal en Pologne (1927)*.

Z zakresu teorii ekonomiki i polityki społecznej znana i ceniona jest: *Idea słusznej płacy (1925)*, *Istota i rozwój naukowej organizacji pracy (1928)*, *Wpływ postępu technicznego na bezrobocie (1937)*.

Profesor Edward Taylor, oceniając dorobek Profesora Stefana Zaleskiego pisał: „... to co wychodziło z Jego ręki było zawsze wykończony, sumiennie i głęboko przemyślany. Na Jego informacji można było polegać, niemniej jak i na Jego ścisłości rozumowania i uczciwości intelektualnej”.

Profesor Edward Taylor dodaje, że „druga wojna światowa przerwała pięknie rozwijającą się twórczość naukową Profesora Zaleskiego. Po wojnie nie miał już możliwości jej prowadzenia na większą miarę”.

Profesor Stefan Zaleski umiera na zawał serca 3 stycznia 1959 roku w Warszawie.

Andrzej Gomułowicz